

“SOCIO-EKONOMSKI UTICAJ COVID-19 NA ROME NA PODRUČJU ZAPADNOG BALKANA”

-OBRAZOVANJE-

Beograd, 13.12.2021

**Prezentator: Nedžad Jusić
Bosna i Hercegovina**

IMPLEMENTACIJA PROJEKATA U USLOVIMA COVID-19

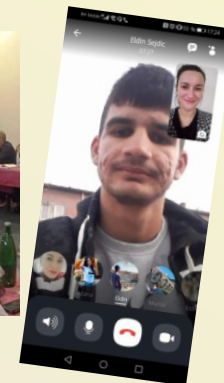
Projekat: "Povećanje pristupa i učešća romskih učenika u srednjem obrazovanju i prelazak na tržište rada"

- Izvodio se u okviru regionalnog projekta „Povećane mogućnosti obrazovanja za romske učenike i mlade Romkinje i Rome na području Zapadnog Balkana i Turske“; finansiran i tehnički podržan od strane **Evropske Unije** i **Romskog obrazovnog fonda** (REF)
- Podrška Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport ZDK
- **9** srednjih škola na području **Zeničko-dobojskog kantona** -5 gradova i opština

Ciljevi projekta: povećanje školskog uspjeha romskih srednjoškolaca u redovnom obrazovnom sistemu uz pružanje prilike za prelazak sa srednjeg na visokoškolsko obrazovanje, kao i povećanje zaposlenosti kroz povezivanje srednjoškolskog obrazovanja i tržišta rada, uz uticanje na poslodavce da poštuju politiku zapošljavanja u smislu kompetencija podjednako i za muškarce i za žene.

Komponente projekta:

- Finansijska podrška
- Mentorstvo
- Tutorstvo
- Treninzi/Sastanci sa poslodavcima

Izazovi nakon proglašenja i u toku pandemije:

- Niska početna pripremljenost škola za izvođenje online nastave
- Slaba tehnička opremljenost učenika/ca za online nastavu
- Oslabljene finansijske mogućnosti romskih porodica

Odgovor na izazove:

- Odabir i kvalitetna priprema mentora i tutora za online rad
- Donacija higijenskih i prehrambenih paketa porodicama romskih učenika/ca i savjetovanje u vezi pandemije
- Povećan obim i kvalitet informisanja (TV emisije, društvene mreže)
- Sinergija sa projektom "Napredne tehnologije za efikasno obrazovanje romske djece od predškolskog do završetka srednjoškolskog obrazovanja u BiH I i II", podržanom od REF-a:
 - Opremanje učenika/ca i obuka za korištenje tableta i pristup internetu
 - Savjetovanje u vezi pandemije, tehnička podrška roditeljima i učenicima u korištenju opreme

Uspješnost projekta

"Povećanje pristupa i učešća romskih učenika u srednjem obrazovanju i prelazak na tržište rada"

- Svi** učenici su završili razred: u 15 (7M/8Ž) u 2019/20 i 24(11M/13Ž) u 2020/21
- Prosječan uspjeh na nivou dobar (3.33)
- Nijedan učenik/ca nije prekinuo školovanje
- Svi** učenici završnih razreda su diplomirali: 10 (6M/4Ž) u 2019/20 i 12 (5M/7Ž) u 2020/21
- Pet (1M/4Ž) učenika/ca **zaposleno** nakon završetka srednje škole
- Dvije učenice upisale fakultet nakon završetka srednje škole
- Povećano prisustvo roditelja projektnim aktivnostima za 145%
- Higijenski i prehrambeni paketi **14** romskih porodica sa 15 učenika/ca distribuirani u 2019/20 školskoj godini
- Tableti sa karticama za internet donirani školama. U 2019/20 i 2020/21 školskoj godini **18** romskih učenika/ca koristilo opremu za praćenje nastave i mentorske časove.

IMPLEMENTACIJA PROJEKATA U USLOVIMA COVID-19

Projekat: "Podrška romskim učenicima kroz stipendije, mentorstvo i tutorstvo"

- Podržan tehnički i finansijski od strane Romskog obrazovnog fonda (REF)
- **22** srednje škole na području **Tuzlanskog kantona** -10 opština i gradova

Cilj projekta: poboljšanje akademskih rezultata i stope tranzicije u srednje obrazovanje uz zadržavanje romskih srednjoškolaca u školovanju, kroz obezbjeđivanje stipendija i mentorstva/tutorstva i djelotvoran pristup javnosti.

Komponente projekta:

- Finansijska podrška
- Mentorstvo
- Tutorstvo
- Zagovaranje za institucionalizaciju podrške

Izazovi nakon proglašenja i u toku pandemije:

- Niska početna pripremljenost škola za izvođenje online nastave
- Slaba tehnička opremljenost učenika/ca za online nastavu
- Oslabljene finansijske mogućnosti romskih porodica

Odgovor na izazove:

- Odabir i kvalitetna priprema mentora i tutora za online rad
- Opremanje učenika/ca sa tabletima i pristupom internetu
- Saradnja sa institucijama-sufinansiranje od Grada Tuzla, posjeta Vladi TK
- Povećan obim i kvalitet informisanja (TV emisije, društvene mreže)
- Sinergija sa projektom "Napredne tehnologije za efikasno obrazovanje romske djece od predškolskog do završetka srednjoškolskog obrazovanja u BiH"

Uspješnost projekta

- Svi učenici 83(48M/35Ž) su završili razred 2019/20, a 81 (46M/35Ž) u 2020/21
- Upis u srednje škole 100% u 2019/20
- Prosječan uspjeh na nivou dobar (3.32)
- Nijedan učenik/ca nije prekinuo školovanje
- Dvije učenice upisale fakultet nakon završetka srednje škole
- Povećano prisustvo roditelja projektnim aktivnostima za 46%
- Poboljšana vidljivost projekta za 85%
- Higijenski i prehrambeni paketi distribuirani su u toku 2019/2020 školske godine za **73** romske porodice sa **80** učenika/ca.
- Tableti sa karticama za internet dati na korištenje za **57** učenika/ca , a donirani školama koje će po završetku obrazovanja učenika koji je dobio tablete, iste dodijeliti drugom romskom učeniku iz te škole.

IMPLEMENTACIJA PROJEKATA U USLOVIMA COVID-19

Projekat: "Povećanje pristupa i učešća romskih učenika u visokom obrazovanju i prelazak na tržište rada"

- Izvodio se u okviru regionalnog projekta „Povećane mogućnosti obrazovanja za romske učenike i mlade Romkinje i Rome na području Zapadnog Balkana i Turske“, finansiran i tehnički podržan od strane Evropske unije i Romskog obrazovnog fonda (REF)
- Podrška Ministarstva za obrazovanje i nauku Tuzlanskog kantona
- Akreditovani Univerziteti u Tuzli i Travniku
- Gradovi i opštine : Tuzla i Banovići

Svrha projekta: povećanje pristupa i učešća romskih učenika/studenata u visokom obrazovanju kroz finansijsku podršku i tranziciju na tržište rada.

Komponente projekta:

- Finansijska podrška
- Mentorstvo i tutorstvo
- Obuka studenata/Sastanci sa potencijalnim poslodavcima
- Trening za razvoj karijere studenata

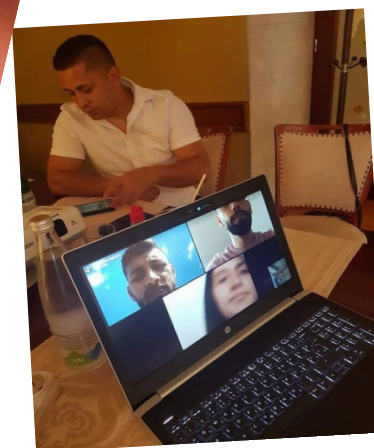

Izazovi nakon proglašenja i u toku pandemije:

- Tehničke mogućnosti za prelazak na potpunu online nastavu na fakultetima
- Finansijske mogućnosti studenata za sve studijske obaveze

Odgovor na izazove:

- Odabir i kvalitetna priprema mentora za online rad
- Opremanje studenata sa tabletima i pristupom internetu
- Donacija higijenskih i prehrambenih paketa porodicama romskih studenata/ica
- Povećan obim i kvalitet informisanja (TV emisije, društvene mreže)

Uspješnost projekta

- Svih 7 (3M/4Ž) studenata kompletirali akademske godine 2019/20 i 2020/21
- Četiri (3M/1Ž) studenata završili studijski ciklus u 2020/21 akademskoj godini
- Jedan student se zaposlio nakon završetka studija
- Poboljšana vidljivost projekta za 400%
- Tableti sa karticama za internet donirani za 8 (3M/5F) studenata/ca
- Volontersko uključivanje studenata u promociju upisa na fakultete
- Higijenski i prehrambeni paketi za 2 studenta distribuirani u 2019/20
- Doprinos implementaciji Okvirnog akcionog plana o obrazovnim potrebama Roma u Bosni i Hercegovini (2018.-2022.), kao i Strategiji Bosne i Hercegovine za rješavanje problema Roma.

IMPLEMENTACIJA PROJEKATA U USLOVIMA COVID-19

Projekat: " Napredne tehnologije za efikasno obrazovanje romske djece od predškolskog do završetka srednjoškolskog obrazovanja u BiH-I i II"

- Izvodio se uz finansiranje i tehničku podršku Romskog obrazovnog fonda (REF)
- Izveden u partnerstvu sa NVO-ima: Centar za podršku Roma „Romalen“ Kakanj, Udruženje Roma "Jačanje-Zuralipe" Vitez, Kali Sara - Romski informativni centar, Sarajevo i Savez NVO Roma RS, Gradiška, na području 19 opština i gradova u BiH
- **2** predškolske ustanove u Zeničko-dobojskom kantonu
- **13** osnovnih škola iz Sarajevskog kantona, Zeničko-dobojskog kantona, Srednjobosanskog kantona i Republike Srpske
- **14** srednjih škola iz Tuzlanskog kantona i **8** srednjih škola iz Zeničko-dobojskog kantona

Cilj projekta: poboljšati kvalitetu obrazovanja, odnosno poboljšati nivo obrazovnog postignuća, znanja i vještina romskih učenika, putem e-učenja i poboljšati stopu prelaska sa jednog obrazovnog nivoa na drugi.

Komponente projekta:

- **Poboljšanje spremnosti za školu i povećanje inkluzije u osnovnom i srednjem obrazovanju**
- **Prevencija ranog napuštanja škole i povećanje prelaska iz razreda u sledeći razred**

Izazovi nakon i u toku proglašenja pandemije:

- Niska početna pripremljenost škola za izvođenje online nastave
- Slaba tehnička opremljenost učenika/ca za online nastavu
- Oslabljene finansijske mogućnosti romskih porodica

Odgovor na izazove:

- Angažovanje mentora za podršku učenicima i tokom raspusta kako bi nadoknadili propušteno i uspješno nastavili školovanje
- Izgradnja kapaciteta roditelja i djece u primjeni opreme
- Bolja komunikacija između roditelja i škola
- Sinergija sa projektima predškolskog obrazovanja, osnovnog obrazovanja kao i stipendiranja, mentorstva i tutorstva u srednjem obrazovanju
- Partnerstvo u implementaciji sa 4 romske nevladine organizacije – prvi konzorcij

Uspješnost projekta

- 23 (11M/12Ž) djece predškolskog uzrasta podržano tabletima, pristupom internetu i aktivnostima za rani odgoj i obrazovanje
- 222 (113M/109Ž) učenika osnovnih škola podržano tabletima, pristupom internetu i mentorskim časovima
- 77 (39M/38Ž) učenika srednjih škola podržano tabletima, pristupom internetu i mentorskim časovima
- 40 mentora (5M/35Ž) angažovano za pružanje podrške učenicima
- Nijedan korisnik nije napustio obrazovanje, svi su završili razrede koje su pohađali i prešli sa jednog obrazovnog nivoa na sljedeći!

Preporuke:

- Osigurati sredstva za stipendiranje redovnih romskih učenika i studenata
- Saradnja sa svim nivoima vlasti u smislu potpune implementacije Akcionih planova
- Saradnja sa nadležnim obrazovnim institucijama
- Uključivanje romskih nevladinih organizacija
- Povezivanje sa drugim organizacijama civilnog društva koje se bave obrazovanjem
- Osigurati pokrivenost internetom svih romskih zajednica
- Osigurati opremu za učenike i pristup internetu
- Osposobiti učenike i roditelje u korištenju opreme za online nastavu i učenje
- Uspostaviti roditeljske platforme za podršku, informisanje i educiranje
- Obavezno uključivanje educiranih mentora i kvalifikovanih tutora
- Obavezno uključivanje romskih medijatora

Association of Roma “Euro Rom” Tuzla

- Address: Bosne Srebrene bb
75 000 Tuzla, Bosnia and Herzegovina
E-mail: eurorom_bh@yahoo.com
- Phone/Fax: +38735/228-884
- Mobile: +38762/346-461

HVALA ZA PAŽNJU
